

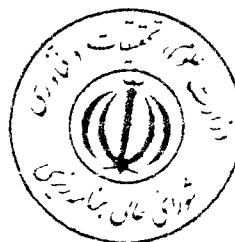

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه‌ریزی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد مشاوره

در ۴ گرایش:

(مشاوره مدرسه، مشاوره شغلی، مشاوره خانواده و مشاوره توابخشی)

گروه علوم انسانی

مصوب چهارصد و دومین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی
۱۳۷۹/۸/۸ سورخ

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مشاوره

کمیته تخصصی:

گروه: علوم انسانی

رئیسه: مشاوره

کد رشته:

دوره: کارشناسی ارشد

گرایش: مشاوره مدرسه، مشاوره شغلی، مشاوره خانواده و مشاوره توانبخشی

شورای عالی برنامه‌ریزی در چهارصد و دوین جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۸ براساس طرح دوره کارشناسی ارشد مشاوره که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه رسانی فصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده، و مقرر می‌دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مشاوره از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها ر مؤسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و مؤسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ادار می‌شوند.

ب: مؤساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و برآمده قوانین، تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی می‌باشند.

ج: مؤسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۷۹/۸/۸ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد مشاوره در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می‌شود.

رأی صادره چهارصد و دومین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی

مورخ ۱۳۷۹/۸/۸

در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مشاوره

- ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مشاوره در ۴ گراش (مشاوره مدرس، مشاوره شغلی، مشاوره خانواده و مشاوره توابخشی) که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
- ۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رأی صادره چهارصد و دومین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی مورخ ۱۳۷۹/۸/۸ در موذد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مشاوره صحیح است، به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مصطفی معین

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

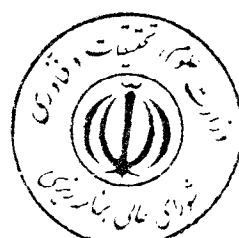
دکتر علی شریعتمداری
رئیس گروه علوم انسانی

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری خواهشمند است به واحد های مجری ابلاغ فرماید.

دکتر سید محمد کاظم نائینی

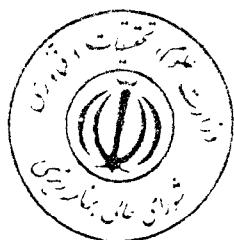
وزیر

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی

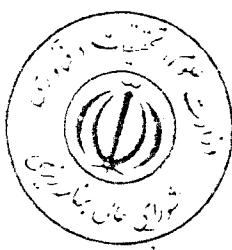

فصل اول

مشخصات کلی برنامه

بسم الله الرحمن الرحيم

فصل اول

برنامه دوره کارشناسی ارشد نایپوسته مشاوره

۱- مقدمه :

تغییرات و تحولات و پیشرفت‌های علمی در عصر حاضر سبب پیدایش رشته‌های علمی تازه و نوین در عرصه‌های مختلف دانش گردیده و تخصص‌های متعدد و متنوعی را بوجود آورده است. پیچیدگی شرایط اجتماعی و افزایش مشکلات و گرفتاریهای بشر امر و زی در زندگی نیز باعث توسعه و تنوع انواع تخصص‌های مشاوره به منظور ارائه خدمات مشاوره‌ای تخصصی به اقشار و گروه‌های مختلف جامعه شده است. در کشور ما هم با توجه به تغییر و تحولات فرهنگی و اجتماعی و تنوع نیازهای افراد و گروه‌های گوناگون جامعه ضرورت عرضه خدمات تخصصی مشاوره آشکار شده است.

با توجه به اجرای چندین ساله برنامه‌های دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد مشاوره به صورت عمومی و بررسی و ارزیابی نتایج آنها ضرورت ارائه تخصص‌های تازه، بیشتر احساس می‌شود. لذا به منظور پاسخگویی به نیازهای گسترده افراد جامعه به خدمات تخصصی مشاوره برنامه جدید کارشناسی ارشد مشاوره را چهار تخصص مشاوره مدرسه، مشاوره شغلی، مشاوره خانواده و مشاوره توانبخشی تدوین گردیده است.

۲- تعریف و اهداف :

هدف کلی از اجرای برنامه دوره کارشناسی ارشد مشاوره تربیت افرادی است که در زمینه تخصصی خود به ارائه خدمات مشاوره‌ای مؤثر و مفید بپردازند و راجع به موضوعات مربوط به شاخه تخصصی تحقیق نمایند و دروس مربوط به شاخه را در مؤسسات آموزشی در سطح کارشناسی با پایین‌تر تدریس کنند. هدفهای خاص هر گرایش به تفکیک به شرح زیر است:

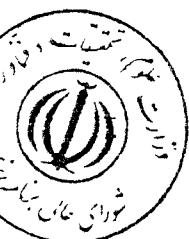
الف - مشاوره مدرسه

هدف گرایش مشاوره مدرسه تربیت افرادی است که بتوانند:

- ۱-دانشآموزان را در زمینه انتخاب دروس و رشته تحصیلی ورفع مشکلات تحصیلی، انتخاب شغل و آماده شدن برای احراز آن ورفع مشکلات روانی، اخلاقی، رفتاری، خانوادگی، ارتباطی و سازکاری یاری دهد.
- ۲-خدمات راهنمایی و مشاوره را در هیسته‌های مشاوره آموزش و پرورش، مدارس و مراکز تربیت معلم برنامه ریزی سازماندهی و سرپرستی کنند.
- ۳-به ارائه خدمات مشورتی به معلمان، والدین و آموزش بهداشت روانی دانشآموزان اقدام کنند.

ب - مشاوره شغلی:

هدف گرایش مشاوره شغلی تربیت افرادی است که بتوانند:

- ۱-مراجعان خود را در انتخاب شغل، و آمادگی برای اشتغال یاری دهد.
- ۲-مراجعان خود را در اشتغال موقتی آمیز و حل مشکلات شغلی یاری دهد.
- ۳-اطلاعات عینی و به روزشگری را در اختیار مراجعان خود قرار دهد.
- ۴-به انجام مشاوردهای انفرادی و گروهی شغلی اقدام کنند.
- ۵-خدمات راهنمایی و مشاوره شغلی را در موقعیت‌های مختلف برنامه ریزی، سازماندهی و سرپرستی کنند.

ج - مشاوره خانواده:

هدف گرایش مشاوره خانواده تربیت افرادی است که بتوانند با انجام مشاوردهای ازدواج و زناشویی و خانوادگی:

- ۱-مراجعان خود را در انتخاب همسر یاری دهد.
- ۲-مراجعان خود را در حل مشکلات ازدواج و زناشویی یاری دهد.
- ۳-مراجعان خود را در حل مشکلات خانوادگی و زندگی رضایت بخش یاری دهد.

د - مشاوره توانبخشی

هدف گرایش مشاوره توانبخشی تربیت افرادی است که بتوانند افراد را از طریق مشاوردهای فردی، گروهی و خانوادگی:

- ۱-در منگام رو برو شدن با رویدادهای پیش بینی نشده از قبیل تصادف، زلزله، سیل، جنک، مرگ یک عزیز یا بیکاری یا ورشکستگی و نظائر آن یاری دهد.
- ۲-در ترک اعتیاد مشروبات الکلی و مواد مخدر یاری دهد.
- ۳-در سازکاری با ترک یا طلاق همسر یاری دهد.
- ۴-در پیشکیری و درمان کودکان معلول یاری دهد.
- ۵-خدمات مشاوره توانبخشی را برنامه ریزی و سازماندهی کرده و سرپرستی نمایند.

۳- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مشاوره دارای ۳۲ واحد به شرح زیر می باشد.

الف - دروس مشترک	۱۲ واحد
ب - دروس تخصصی هر کرایش	۱۴ واحد
ج - پایان نامه	۴ واحد

تبصره : دانشگاهها به تناسب امکانات لازم و نیروی انسانی متخصص خود می توانند در یک یا چند کرایش دانشجو بپذیرند.

۴- طول دوره و شکل نظام

دوره کارشناسی ارشد رشته مشاوره به صورت آموزشی و ناپیوسته بوده و ضول آن طبق آیین نامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی به طور متوسط دو سال می باشد که در طی آن دانشجویان قادر خواهند بود مجموعه دروس نظری و عملی این دوره را بخراشتند. حداقل نمود مجاز تحصیل این دوره سه سال است. هر سال تحصیلی شامل دو نیمسال و هر نیمسال دارای شانزده هفته کامل آموزشی می باشد.

۵- نقش و توانایی فارغ التحصیلان

با توجه به اهداف این برنامه فارغ التحصیلان این دوره می توانند به عنوان

- ۱- مشاور در مراکز و مؤسسات مرتبط با شاخه تخصصی انجام وظیفه نمایند.
- ۲- مدرس در مؤسسات آموزشی عالی دروس مشاوره را در دورهای کارشناسی و پایین تر تدریس کنند.

۳- مدیر برنامه و امور مراکز مشاوره را سرپرستی کنند.

۴- محقق در موضوعات مربوط به حیطه تخصصی خود تحقیق کنند.

۶- شرایط ورود دانشجو

الف- دارا بودن شرایط عمومی ورود به دانشگاه و مؤسسات آموزش عالی.

ب- داشتن گواهینامه کارشناسی در یکی از رشته های مشاوره و راهنمایی، امور تربیتی و مشاوره، راهنمایی و مشاوره، آموزش و پرورش پیش دبستانی، مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، آموزش و پرورش افراد استثنایی، روانشناسی مددکاری اجتماعی

تبصره- داوطلبانی که دارای گواهینامه کارشناسی به غیر از مشاوره و راهنمایی، امور تربیتی و مشاوره و یا راهنمایی و مشاوره هستند در صورت قبول شدن در امتحانات ورودی ملزم به کذراندن دروس پیش نیاز مندرج در جدول شماره ۷ می باشند.

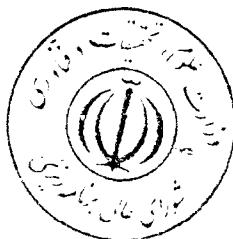
ج- نداشتن شخص و بیماری جسمانی و روانی به کواہی و تأیید پزشکان مورد اعتماد دانشگاهها.

د - شرکت و قبولی در مصاحبه حضوری به منظور بررسی خصوصیات شخصیتی متناسب با کار و حرفه مشاوره.

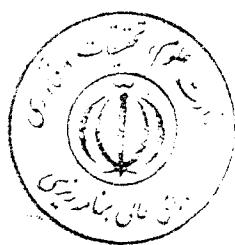
۲- مواد و ضرایب امتحانی

- ۱- مبانی راهنمایی و مشاوره با ضریب ۲.
- ۲- روشها و فنون راهنمایی و مشاوره با ضریب ۳.
- ۳- نظریه های مشاوره و رواندرمانی با ضریب ۳.
- ۴- آمار و روش های تحقیق با ضریب ۲.
- ۵- کاربرد آزمون های روانی در مشاوره با ضریب ۲.
- ۶- متون زبان تخصصی مشاوره با ضریب ۳.

فصل دوّم

جد اول دروس

الف - جدول دروس مشترک دوره کارشناسی ارشد نایپوسته مشاوره

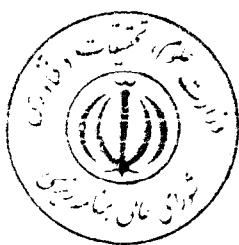
ردیف	نام درس	تعداد واحد	جمع	نحوه تدریس	ساعت	زمان ارائه درس	پیش‌باز با
۱	آمار استنباطی پیشرفته	۲	۳۲	-	۳۲	آمار استنباطی (کارشناس)	
۲	روش‌های تحقیق پیشرفته در علوم تربیتی و روان‌شناسی	۳	۶۴	۳۲	۳۲	روش‌های تحقیق در صنایع تربیتی و روان‌شناسی دوره کارشناسی	
۳	هدايت و مشورت در اسلام	۲	۳۲	-	۳۲	هدايت و مشاوره	
۴	نظریه‌های پیشرفته مشاوره و روان درمانی	۳	۳۸	-	۳۸	نظریه‌های مشاوره و روان درمانی دوره کارشناسی	
۵	نظریه‌ها و روشهای مشاوره گروهی	۳	۶۴	۳۲	۳۲	نظریه‌های مشاوره و روان درمانی	
۶	تمرین فنون مشاوره در آزمایشگاه	۱	۳۲	-	۳۲	روش‌های مشاوره و روان درمانی دوره کارشناسی	
جمع							
۹۶							
۱۷۶							
۲۷۲							
۱۴							

ب- جدول دروس تخصصی گرایش مشاوره مدرسه

ردیف	نام درس	تعداد واحد	جمع ساعت	زمان ارائه درس	پیشگاز با
			عملی فظیری	ساعت	
۱	اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی	۳	۶۴	۳۲	
۲	خدمات مشورتی در مدرسه	۲	۳۲	-	
۳	روابط و مناسبات انسانی در مدرسه	۲	۳۲	-	
۴	تهیه و کاربرد آزمونهای روانی در مشاوره مدرسه	۳	۶۴	۳۲	کاربرد آزمونهای موسن، استماده رهبت و شخصیت و تشخیص در مدارس.
۵	سمینار مسائل راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش	۲	۳۲	-	اصول و روشها و نتایج راهنمایی و مشاوره تحصیلی
۶	کارورزی در مشاوره مدرسه	۲	۶۴	-	دورس اوگ ۳ این جدول
۷	* پیمان نامه	۲	-	-	در نیسان چهارم
جمع					

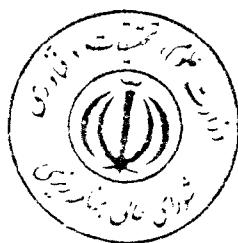
* : دانشجویان این گرایش ملزم هستند که موضوع پایان نامه خود را در ارتباط با امور و مسائل مشاوره مدرسه انتخاب نمایند.

ج- جدول دروس تخصصی گرایش مشاوره شغلی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	جمع	ساعت	بیشنیاز یا زمان ارائه درس
۱	نظریه ها و روش های مشاوره شغلی	۳	۶۴	۲۲	راهنمایی و مشاوره، نظری دوره کارشناسی
۲	سازمان دهی و مدیریت خدمات راهنمایی و مشاوره شغلی	۳	۶۴	۲۲	نظریه ها و روش های مشاوره شغلی
۳	تهیه و کاربرد آزمون های روانی در مشاوره شغلی	۳	۶۴	۲۲	کاربرد آزمون های مورث نسبدار و مبت ر شخصی دوره کارشناسی
۴	سمینار مسائل راهنمایی و مشاوره شغلی	۲	۳۲	۲۲	دورس او ۲ این جدول
۵	کاروزی در مشاوره شغلی	۳	۹۶	-	دورس ۲.۱ و ۳ این جدول
۶	پایان نامه	۴	-	-	نیمسال چهارم
جمع		۱۸	۳۲۰	۱۲۸	۱۹۲

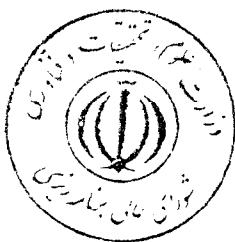
* : دانشجویان این گرایش ملزم هستند که موضوع پایان نامه را در ارتباط با امور و مسائل مشاوره شغلی انتخاب نمایند.

۵- جدول دروس تخصصی گرایش مشاوره خانواده

کد درس	نام درس	تعداد واحد	جمع	ساعت	بیشنیاز یا زمان ارائه درس
			عملی	نظری	
۱	نظريه ها و روشهای مشاوره خانواده	۳	۶۲	۳۲	نظریه پیشرفت مشاوره، رواندرمانی
۲	مشاوره ازدواج	۳	۶۴	۳۲	مشاوره خانواده دور کارشناس
۳	سنجهش و ارزیابی در مشاوره خانواده و ازدواج	۳	۶۴	۳۲	نظریه های روشها مشاوره خانواده
۴	سمینار مسائل خانواده و ازدواج	۲	۲۲	۳۲	دوروس او ۳ این یدون
۵	کاروزی در مشاوره خانواده و ازدواج	۳	۹۶	-	دوروس او ۳ این یدون
۶*	پایان نامه	۴	-	-	پیمان آخر
	جمع	۱۸	۳۲۰	۱۲۸	۱۹۲

* : دانشجویان این گرایش ملزم هستند که موضوع پایان نامه را در ارتباط با امور و مسائل مشاوره خانواده و ازدواج انتخاب کنند.

۵- جدول دروس تخصصی مشاوره توانبخشی

ردیف	کد درس	نام درس	توانبخشی مغلق معلولان	تعداد واحد	جمع	ساعت	زمان ارائه درس	پیشگاز با
۱		مشاوره بحران		۲	۴۸	۱۶	۳۲	
۲		مشاوره با معلولین جسمی و روانی		۲	۴۸	۱۶	۳۲	روانشناس و آموزش نفرات استانی
۳		توانبخشی شغلی معلولان		۲	۴۸	۱۶	۳۲	راهنمایی و مشاوره، شغلی
۴		مشاوره با معتادان		۲	۴۸	۱۶	۳۲	آسیب شناسی روانی
۵		مشاور با سالمندان		۲	۴۸	۱۶	۳۲	نظریه های پیشرفت مشاوره و روانشناسی روان درمانی
۶		خانواده و توانبخشی		۲	۳۲	-	-	آسیب شناسی اجتماعی و مشاوره خانوار
۷		کارورزی در مشاوره توانبخشی		۲	۶۴	-	۶۴	دروس او ۲۰ تا ۴۰ زاد
۸		پایان نامه*		۴				پیزار آمر
		جمع		۱۸	۳۳۶	۱۱۲	۲۲۴	

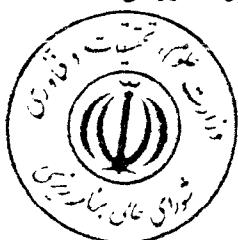
*: دانشجویان این رشته ملزم هستند که موضوع پایان نامه خود را در ارتباط با امور و مسائل مشاوره توانبخشی انتخاب کنند.

* و- جدول دروس پیشیاز دوره کارشناسی ارشد مشاوره برای دارندگان مدارک تحصیلی کارشناسی غیر از امور تربیتی و مشاوره یا راهنمایی و مشاوره

کد درس	نام درس	تعداد واحد	جمع	ساعت	پیشیاز با زمان ارائه درس
				نظری	عملی
۱	روشها و فنون راهنمایی و مشاوره	۳	۶۲	۳۲	۳۲
۲	راهنمایی و مشاوره تحصیلی	۲	۴۸	۱۶	۳۲
۳	راهنمایی و مشاوره شغلی	۳	۶۸	۳۲	۳۲
۴	راهنمایی و مشاوره گروهی	۳	۶۴	۳۲	۳۲
۵	نظریه های مشاوره و روان درمانی	۳	۴۸	-	۲۸
۶	مشاوره خانواده	۳	۶۴	۳۲	۳۲
۷	کاربرد آزمون های هوش، استعداد و رغبت در مشاوره.	۲	۴۸	۱۶	۳۲
۸	روانشناسی شخصیت	۳	۴۸	-	-
۹	آسیب شناسی روانی	۲	۴۸	۳۲	-
	جمع		۲۳		

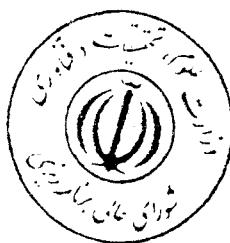
* : دانشجویان کارشناسی ارشد مشاوره که مدرک تحصیلی درجه کارشناسی آنان غیر از امور تربیتی و مشاوره یا راهنمایی و مشاوره می باشد ملزم هستند، دروس جبرانی خود را با نظر گروه آموزشی و مناسب با اگرایش تخصصی از بین دروس مندرج در این جدول انتخاب نموده و بگذرانند.

فصل سوم

سر فصل دروس
دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مشاوره با گرایش‌های:

- ۱- مشاوره مدرسه
- ۲- مشاوره شغلی
- ۳- مشاوره خانواده
- ۴- مشاوره توانبخشی

آمار استنباطی پیشترفته

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشناز: آمار توصیفی، سنجش و اندازه‌گیری، روش تحقیق

سرفصل درس: (۲ واحد نظری ۳۴ ساعت)

احتمالات:

اصول، قواعد، تعاریف، قضایای اساسی احتمالات، توزیع دو جمله‌ای، بسط دو جمله‌ای مقایسه خم

نرمال با توزیع دو جمله‌ای.

نمونه برداری:

جامعه آماری: نمونه پارامترها و مشخصه‌های آماری، تنوری نمونه برداری، روش‌های نمونه برداری.

تنوری استساط آماری:

توزیع نمونه برداری، قضیه حد مرکزی، خطای استاندارد مشخصه‌های آماری، منطق آزمون فرضیه‌ها، خطاهای نوع اول و دوم، توان آزمونها، مدل دو جمله‌ای در آزمون فرضیه‌ها، مراحل رسمی آزمون فرضیه‌ها.

توزیع نرمال:

توزیع‌بای احتمال برای داده‌های پیوسته فاصله‌ای

توزیع‌های نرمال و ویژگی‌های آنها

مدل خم نرمال در آزمون فرضیه‌ها Z

مدل خم نرمال در برآورد فاصله‌ای (فاصله اطمینان)

تکنیک‌های استنباطی در مسائل یک متغیری

داده‌های طبقه‌ای

آزمون دو جمله‌ای، تقریب نرمال

آزمون تک نمونه‌ای محذور کای (X^2) و شرایط آن

آزمون تک نمونه‌ای کولموگورف - اسمیرنوف (D)

داده‌های فاصله‌ای

آزمون تک نمونه‌ای Z برای میانکین جامعه

روش Z برای فاصله اطمینان

آزمون تک نمونه‌ای T برای میانکین جامعه، توزیع‌های T

روش T برای فاصله اطمینان

تکنیک‌های آماری در مسائل همبستگی دو متغیری

داده‌های طبقه‌ای

آزمون مجدد کای (χ^2) در بررسی ارتباط بین دو متغیر
جدول بندی متقطع، ضریب توافق (چوپوروف، کرامر)

داده‌های رتبه‌ای

آزمون معنی دار بودن همبستگی اسپیرمن
نمونه‌های کوچکتر از ۲۵ (P_s) و نمونه‌های بزرگتر از ۲۵ (Z_s)

داده‌های فاصله‌ای

آزمون معنی دار بودن همبستگی پیرسون وقتی $HO:P=0$
آزمون معنی دار بودن همبستگی پیرسون وقتی $HO:P \neq 0$

فواصل اطمینان برای P روش Z فیشر

تکنیک‌های استنباطی در مسائل تجربی و شه تجربی

مقایسه گروههای مستقل در متغیر طبقه‌ای

آزمون احتمال دقیق فیشر، احتمال دقیق یک پی آمد خاص ($N < 5$)

آزمون مجدد کای (χ^2) برای همگونی

مقایسه گروههای مستقل در متغیر رتبه‌ای

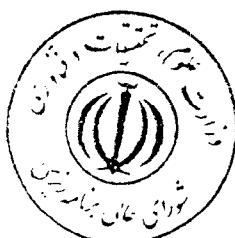
مقایسه دو گروهی

آزمون لامان - ونینی ($N < 20$)

تقریب نرمال برای نمونه‌های بزرگ ($N > 20$) مقایسه بیش از دو گروه مستقل در متغیر طبقه‌ای

تحلیل و اریانس بر حسب رتبه‌ها، دستور کروسکال - والیس (H)

مقایسه گروههای مستقل در متغیر فاصله‌ای

روش‌های تحقیق پیشرفته در علوم تربیتی و روان‌شناسی

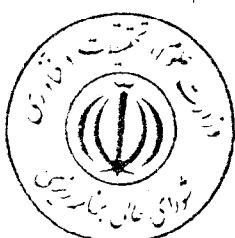
تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۱ واحد عملی

پیش‌نیاز: آمار استنباطی پیشرفته، روش تحقیق در علوم تربیتی و

روان‌شناسی

هدف:

سرفصل درس:

نقش پژوهش علمی

علم و هدفهای آن، تبیین علمی، ماهیت پژوهش علمی، ویژگیهای فرآیند پژوهش علمی، روش علمی،

مراحل فرآیند پژوهش، رابطه پژوهش با تئوری.

انتخاب مساله و تشکیل فرضیه:

دلایل نظری و کاربردی تدوین مسئله پژوهش، ویژگیهای مسئله پژوهشی، تدوین فرضیه و

چگونگی تشکیل آن، منابع فرضیه‌ها، کلیت و ویژگی فرضیه‌ها، انواع فرضیه‌های پژوهش مفاهیم،

سازدها، تعاریف و متغیرها.

مفهوم، سازه، متغیر، تعریف سازنده و تعریف عملی، تشخیص و نامگذاری متغیرها (متغیرهای

وابسته، تعديل کننده‌ها، متغیرهای کنترل و مداخله گر)

نمونه برداری

تعاریف، اصطلاحات، پارامتر جامعه و مشخصه‌های آماری نمونه، توزیع نمونه برداری، طرح و

روش‌های نمونه برداری، برآورد و دقت طرحهای نمونه برداری.

تکنیک‌های دستکاری و کنترل متغیرها

اعتبار و روانی اندازه‌ها، عوامل تهدید کننده روانی درونی و بیرونی، استفاده از گروه کنترل،

روش‌های معادل کردن گروههای آزمایشی و کنترل.

طرح پژوهش

اصول طرح پژوهش، طرح پژوهش به منزله کنترل واریانس، انواع واریانس (بین گروهها، داخل

گروهها، نظامدار، خط) روش‌ها کنترل متغیرهای نامرتب و ناخواسته

انواع روشهای پژوهش

مطالعات همبستگی، روشهای تجربی و شبه تجربی، مطالعات علی مقایسه‌ای و روشهای پس

رویدادی، طرحهای تاریخی و ملاکهای پیش تجربی، طرحهای تجربی اساسی، طرحهای عاملی.

اصول تحلیل و تفسیر داده‌ها

تجزیه و تحلیل داده‌ها، تعبیر و تفسیر نتایج حاصل از تحلیل، انواع تحلیل‌های آماری.

هدایت و مشورت در اسلام

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با اصول و روش‌های هدایت و مشورت در اسلام

سرفصل درس:

- تعریف و اهداف هدایت در اسلام

- انواع هدایت در اسلام

- الگوهای هدایت در اسلام

- تعریف، اهداف و اصول مشورت در اسلام

- روشها و مهارت‌های مشورت در اسلام

- تفاوت مشورت با مشاوره در اسلام

- رشد و تحول در اسلام و اثر مشورت در آن

- تربیت و برنامه ریزی در اسلام و نقش مشورت در آن

- نقش مشورت در حل مشکلات تخصصی و زندگی

- شرایط مشاوره از نظر امام علی (ع)

- تفاوت‌های مشاوره تخصصی با مشاوره در اسلام

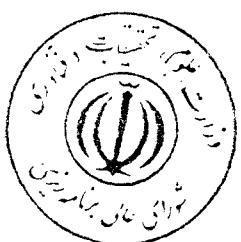
- تفاوت‌های راهنمایی از دیدگاه تخصصی با راهنمایی از دیدگاه اسلامی و ظایف

- مشاوره و مراجع از دیدگاه اسلام

- نقش امر بمعروف و نهی از منکر در هدایت و راهنمایی

- نقش مشاوره و راهنمایی از دیدگاه اسلامی در بهداشت روانی

- ذکر درمانی - دعا درمانی و توصیل درمانی نمونه‌ای از فنون روان درمانی در اسلام

نظریه‌های پیشرفت مشاوره و روان درمانی

تعداد واحد: ۲

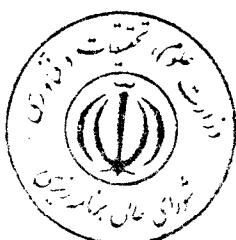
نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: نظریه‌های مشاوره و روان درمانی دوره کارشناسی

هدف: بررسی و مطالعه تطبیقی و انتقادی نظریه‌های رایج مشاوره و روان درمانی بمنظور تدوین نظریه شخصی در مشاوره

سرفصل درس:

مطالعه دقیق و عمیق نظریه‌های تحلیل روانی، رفتارگرانی، شناختی و پدیدار شناختی هر دانشجو موظف است بر اساس یادگیری و تجربه خویش، نظریه شخصی خود را در زمینه مشاوره و روان درمانی تدوین کند وارانه دهد.

نظریه‌ها و روش‌های مشاوره گروهی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری ۲ واحد - عملی ۱ واحد

پیش‌نیاز: نظریه‌های پیشرفت‌هه مشاوره و روان درمانی

هدف: شناخت مبانی، نظریه‌ها و روش‌های مشاوره و روان درمانی گروهی و

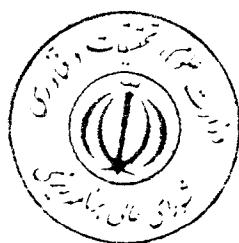
یادگیری طرز کاربرد آنها در مشاوره و روان درمانی گروهی و کارگروهی

بامراجعین مختلف

سرفصل درس:

تاریخچه و ریشه‌های گروه درمانی (روش آزمایشگاه، گروه تعلیم حساسیت، گروههای آ و گروههای مواجهه) ساخت گروه، پویایی‌های گروهی، رهبری، ارتباط غیر کلامی در گروه، نظریه‌های گروه درمانی شامل روان نمایش، کشتاالت، تحلیل تعاملی روان تحلیلی، رفتار درمانی، مراجع محوری، درمان اگزیستانسیالیستی، عقلی - عاطفی (هر یک از نظریه‌ها باید شامل مبانی نظری، اهداف درمانی، ترکیب و تشکیل گروه، فنون درمان، مراحل درمان، و نقش درمانگر باشد) مشاوره گروهی با مراجعین مختلف از جمله کودکان، نوجوانان، معلولین، زیارت‌شونده‌ها، معتادین و سالمدان.

دانشجویان باید به صورت عملی در گروههای مشاوره و روان درمانی شرکت و این قبیل گروهها را اداره کنند.

تمرین فنون مشاوره در آزمایشگاه

تعداد واحد: ۱

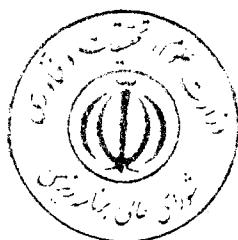
نوع واحد: عملی

پیشنبه: روشها و فنون راهنمائی و مشاوره

هدف: یادگیری عملی فنون مصاحبه مشاوره‌ای و تمرین آن در آزمایشگاه با استفاده از دستگاه ویدئو و پخش

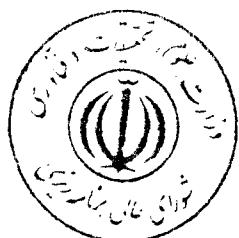
سرفصل درس:

فنون مشاوره شامل گوش دادن، سؤال کردن، بازگوئی گفتار، انکاوس احساسات، خلاصه کردن، تماس، اطمینان دادن، آرامش دادن، تمرکز، تعبیر و تفسیر، مواجهه، دستور العمل دادن، بی پرده گوئی، ...

سرفصل دروس تخصصی گرایش

مشاوره مدرسه

اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۱ واحد عملی

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با تعاریف، اهداف، و کاربردهای راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی

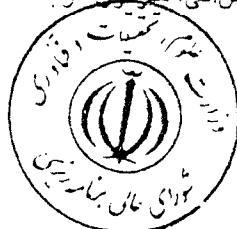
سرفصل درس:

تحلیل تعاریف راهنمایی و مشاوره تحصیلی - تاریخچه تحلیلی راهنمایی و مشاوره تحصیلی - اهمیت و ضرورت راهنمایی و مشاوره تحصیلی در نظام آموزش و پرورش - آشنایی با نظام جدید متوجهه و ملاک‌های هدایت تحصیلی - روش‌های اجرائی راهنمایی و مشاوره تحصیلی - تحلیل تعاریف راهنمایی و مشاوره شغلی - تاریخچه راهنمایی و مشاوره شغلی - اهمیت راهنمایی و مشاوره شغلی در جهان امروز - عوامل متغیر در اشتغال - اطلاعات شغلی (اصول، اهداف، روش‌ها، نقش افراد، وسائل) - چگونگی ایجاد مراکز اطلاعات شغلی - راهنمایی و مشاوره شغلی در مدارس (ضرورت، اهداف، روش‌ها) - طرح ریزی شغلی در دوره‌های مختلف زندگی - انتخاب شغل و مشکلات آن - سازش شغلی - انگیزش شغلی - رضایت شغلی - موقوفیت شغلی.

کار عملی = دانشجو باید در یک مدرسه و یا یک اداره حاضر شود و به تهیه و اجرای یک برنامه راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی در رابطه با مطالب درسی بپردازد و نتیجه را به استاد درس بطور کتبی گزارش دهد.

منابع

- ۱ - راهنمائی و مشاوره شغلی و حرفة‌ای و نظریه‌های انتخاب شغلی، تالیف دکتر عبدالله شفیع آبادی، انتشارات رشد، چاپ یازدهم، ۱۳۷۹.
- ۲ - راهنمائی تحصیلی و شغلی، تالیف دکتر عبدالله شفیع آبادی، انتشارات سمت، ۱۳۷۸ چاپ اول.
- ۳ - اطلاعات شغلی و راهنمایی حرفة‌ای، تالیف هاپاک، ترجمه یوسف اردبیلی.
- ۴ - راهنمائی اطلاعات شغلی و تحصیلی، تالیف مریم رنوی و دکتر باقر ثانی، ۱۳۷۴.
- ۵ - بررسی و برنامه‌ریزی زندگی تحصیلی و شغلی، تالیف برونسنی، شیوه‌نامه ترجمه دکتر طیبه زندی‌پور، انتشارات فردوس

خدمات مشورتی در مدرسه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنباز: مبانی راهنمایی و مشاوره

هدف: آشنایی دانشجویان با الگوها و روش‌های مشورت در مدرسه

سرفصل درس

تعریف مشورت، تاریخچه مشورت، اهمیت و ضرورت مشورت، اصول و اهداف مشورت، تفاوت مشورت با مشاوره، آموزش و نظارت، رایطه مشورتی، مراحل و مهارت‌های مشورت، نقش مشورت دهنده با ولدین، معلمان، مدیر و ...

الگوهای مختلف مشورت شامل: الگوی فرایند تسهیلی - دستور العملی، الگوی مشورت سیستمی - استراتژیک (SSC)، مشورت تسازمانی، الگوی کاپلان (مشورت بهداشت روانی) الگوی تعلیم مهارت‌های مشورت، الگوی مشورت گروهی، مشورت فرایند ادکار شاین، مشورت بی‌نقض پیتر بلک.

منبع

Kirby, Jonell(1985). Consultation:

Practice and practitioner. Muncie(III):

Accelerated Development Inc.

روابط و مناسبات انسانی در مدرسه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی دانشجویان با روابط و مناسبات انسانی و یادگیری نحوه برقراری و اصطلاح اینگونه ارتباطات در مدرسه

سرفصل درس

- تجزیه و تحلیل تعریف روابط و مناسبات انسانی

- سیستم ارتباطات کلامی غیر کلامی

- درسهای ارتباطات انسانی

- انواع ارتباطات انسانی

- فردی

- گروهی

- جمی

- اداره خدمات راهنمایی و مشاوره در مدرسه

- اصول و فرایند اساسی سازمانی

- مسئولیتهای کادر در خدمات راهنمایی و مشاوره

- رهبری و مدیریت در خدمات راهنمایی و مشاوره

- خدمات راهنمایی و مشاوره، یک رویکرد سیستمی

- نقش مشاور در مدرسه

- نقش مشاور در مدرسه در حسترش روابط عمومی

- اصول همکاری خدمات مشاوره در مدرسه با جامعه

- آگاهی و ارتباطات از منابع موجود در جامعه

- سیستم ارجاع در مشاوره

- اصول و فرایند اساسی رابطه با موسسات جامعه

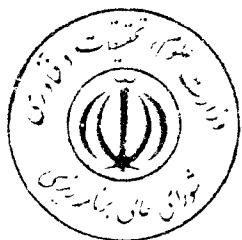
- مشاور ارتباط با کودک، والدین، معلم و دیگر کارکنان مدرسه

منابع

(۱) محسنیان، مهدی، ارتباط‌شناسی، ۱۳۶۹، انتشارات صدا و سیما

(۲) روانشناسی مدرسه در جامعه امروز، ترجمه فرهاد ماهر، آستان قدس رضوی جان آر، برگان

Patterson, The school counselor

تهیه و کاربرد آزمونهای روانی در مشاوره مدرسه

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۱ واحد عملی

پیشنباز:

اهداف:

۱. یادگیری اصول نظری و فنون عملی تهیه آزمونهای روانی
۲. یادگیری فنون اجرا، نمره گذاری و تفسیر نتایج آزمونهایی که در جلسات مشاوره مدرسه مفید هستند.

سرفصل درس:

الف: اندازه‌گیری تفاوت‌های فردی در روانسنجی

۱. مسئله اندازه‌گیری، توزیع بهنجار - روش ساختن مقیاس فاصله‌ای - آزمون سازی بدون

مفروضه توزیع بهنجار - ابعاد وسیله اندازه‌گیری.

۲. تقسیم بندی آزمونهای روانی

۳. روانی آزمون

۴. اعتبار آزمون

۵. هنجارهای آزمون

عرتیزیه و تحلیل سؤال‌های آزمون

ب: کاربرد آزمونها و نظریه‌های وابسته به آنها

۱. نظریه‌های عاملی هوش - نظریه‌های فرایند مداری هوش

۲. آزمونهای سنجش هوش و حافظه: آزمون استانفورد - بینه، آزمونهای وکسلرپیش دبستانی، و

کسلرکودکان و وکسلر بزرگسالان، آزمون آر. بی. کتل، آزمون ریون، مکعب‌های کهنس.

۳. آزمونهای سنجش حافظه: تصاویر درهم آندره‌ری، آزمون کیم کارد.

- آزمونهای سنجش اختلالات یادگیری (آزمون بیه ری - آزمون ریورسال).

- آزمونهای تعیین جانبی بودن فعالیت‌های مغز (چپ دستی راست دستی).

- آزمونهای بندر - گشتالت.

۵. آزمونهای سنجش شخصیت و اختلالات عاطفی

آزمونهای C.A.T, T.A. ترسیم خانواده، رور شاخ، روزن زوایک - جملات ناتمام، سازگاری با

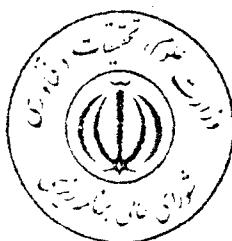
مدرسه، ترس‌های مرضی، رفتگی سنجش‌ها.

عر آزمونهای سنجش بلوغ اجتماعی و سازگاری اجتماعی

۷. آزمونهای ویژه سنجش عقب ماندگان ذهنی از جمله T.L.K. ولايتر

منابع:

- بهرامی - هادی: آزمونهای فرافکنی شخصیت - انتشارات دانا.
- آناستازی: مترجم محمد نقی براهنی، روان آزمائی، انتشارات دانشگاه تهران.
- حسن پاشا شریفی: روان سنجی و روان آزمائی، انتشارات رشد.
- رابرت ژاندایک: روانسنجی کاربردی - ترجمه حیدر علی هومان.
- مکنوسون: ترجمه براهنی، مبانی نظری آزمونهای روانی، انتشارات دانشگاه تهران.

سمینار مسائل راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

زمان ارائه درس: نیمسال آخر

هدف: شناخت مسائل راهنمایی و مشاوره در ابعاد نیروی انسانی، وسایل و ابزار برنامه‌ریزی و اجرا در نظام آموزشی

سرفصل درس:

بررسی از تبادل برنامه‌های تربیت راهنمای و مشاور با فعالیتهای راهنمایی مشاوره بر نظام آموزش و پرورش، بررسی وضعیت موجود فعالیت راهنمایی و مشاوره در نظام آموزشی، بررسی شیوه‌های برخورد مدیران، دیگران، معلمان، والدین، فعالیت‌ها و خدمات راهنمایی و مشاوره در نظام آموزشی، بررسی روند تغییرات برنامه‌های آموزش و پرورش و اثر آن در راهنمایی و مشاوره، بررسی انتقادی تحقیقات انجام شده در زمینه راهنمایی و مشاوره در نظام آموزشی، بررسی تاثیر فعالیت‌های راهنمایی و مشاوره در حل مشکلات دانشآموزان و دانشجویان، بررسی برنامه‌های موجود در تربیت و آماده سازی مشاوران شاغل در نظام آموزشی و ارائه پیشنهادات اصلاحی، بررسی موقعیت شغلی، حقوقی، و اجتماعی مشاوران شاغل در نظام آموزشی.

* یادآوری

الف - در چهار هفته اول استاد مربوطه رئوس مطالب مربوط به عنوانین مذکور در شرح درس را در کلاس طرح و بحث می‌کند.

ب - دانشجویان با نظر استاد دروس درباره یکی از موضوعات فوق یا امور مربوط به آنها بررسی و مطالعه نموده و نتایج را در کلاس با سایر دانشجویان و استاد به بحث و گفتگو می‌کنند و پس از ارائه کار خود آنرا تدوین و تنظیم نموده و برای ارزیابی تحويل استاد می‌دهند.

کارورزی در مشاوره مدرسه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی

زمان ارائه درس: نیمسال آخر تحصیلی

هدف: کسب تجربه و ورزیدگی در بکارگیری فنون و مهارت‌های راهنمائی
مشاوره با مراجعان مختلف در مدرسه

سرفصل درس:

- توجیه دانشجویان برای فعالیت‌های عملی کارورزی، (۲ هفته)

- آشنایی با ساختار و آئین نامه‌ها راهنمائی و مشاوره در آموزش و پرورش

- بررسی وضعیت فعالیت‌های راهنمائی و مشاوره در مدرسه

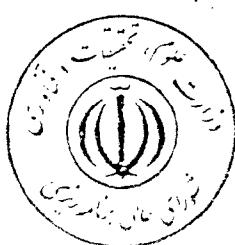
- برنامه ریزی برای اداره فعالیت‌های راهنمائی مشاوره مدرسه

- همکاری در برنامه ریزی و اجرای آموزش‌های تحصیلی و خانواده

- انجام مشاوره‌های انفرادی، گروهی، خانوادگی و ارائه خدمات مشاوره‌ی

هر دانشجو موظف است حداقل سه مورد مشاوره شخصی، تحصیلی و شغلی را از بین

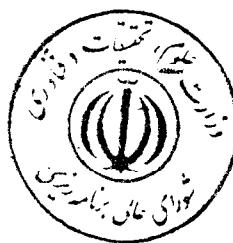
مشاوره‌هایی که انجام می‌دهد، گزارش دهد.

*: هر دانشجو موظف است حداقل سه مورد مشاوره شخصی، تحصیلی و شغلی را از بین مشاوره‌هایی که انجام میدهد در کلاس‌های حضوری به دانشجویان گزارش دهد و گزارش کتبی آنها را تهیه و به استاد تحويل نماید.

سرفصل دروس تخصصی گرایش

مشاوره شغلی

نظریه‌ها و روش‌های مشاوره شغلی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری ۲ واحد - عملی ۱ واحد

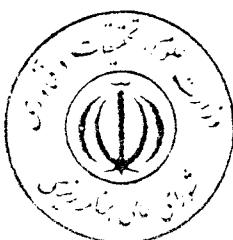
هدف: آشنا ساختن دانشجویان با سیر و تحول و نیز کاربردهای نظریه‌های مشاوره شغلی

سرفصل درس:

- لزوم نظریه در مشاوره شغلی - چگونگی نظریه‌پردازی در مشاوره شغلی.
- فرآیند تصمیم‌گیری شغلی شامل عوامل موثر، مفاهیم و ابعاد، عوامل درونی بیرونی، مشکلات آن.
- بررسی و مطالعه تطبیقی نظریه‌های خصیصه عامل، رشدی، جاسعه‌شناسی، شخصیتی، نیازها، تصمیم‌گیری و...
- انگیزش شغلی و نظریه‌های مربوط به آن
- سازش شغلی و نظریه‌های مربوط به آن
- رضایت شغلی و نظریه‌های مربوط به آن
- شیوه‌های استفاده از نظریه‌های مطرح شده در برنامه ریزی مشاوره شغلی در ایران.

منابع

- ۱- راهنمائی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای و نظریه‌های انتخاب شغلی، تالیف دکتر عبداله شفیع آبادی، انتشارات رشد، ۱۳۷۹.
- ۲- بررسی و برنامه ریزی زندگی تحصیلی - شغلی، نوشته بروس.نی.شرترز ترجمه دکتر طیبه زندی پور، انتشارات لمبروس ۱۳۹۵
- ۳- حرف مناسب شما چیست، راهنمایی و مشاوره حرفه‌ای براساس نظریه شغل و شخصیت نوشته جان هالند، ترجمه دکتر حسینیان و دکتر بزدی چاپ دوم، انتشارات کمال تربیت ۱۳۷۶ تهران
4. Crites, T. *Vocational psychology*. N. Y: Mc Grow Hill Bookso., 1976.
5. Osipow, s. *Theories of career Development*. N.y: Applotan century crofts, 1968.
6. Ginzberg, E. *occupational cloice*. N.Y ^ Colombbia university press, 1966.

سازماندهی مدیریت خدمات راهنمایی و مشاوره شغلی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۱ واحد عملی

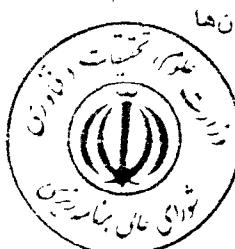
هدف: دانشجویان پس از گذراندن این درس باید با اصول و روش‌های برنامه ریزی و سازماندهی خدمات راهنمایی و مشاوره شغلی آشنا شوند و بتوانند برنامه‌هایی برای ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره شغلی تهیه و تدوین کنند و ضمن سازماندهی اصولی به اجرای آنها در سازمانها و مؤسسات مختلف بپردازنند.

سرفصل درس:

- تعاریف و طبقه بندی خدمات راهنمایی و مشاوره شغلی - تاریخچه و فلسفه و ضرورت خدمات راهنمایی مشاوره شغلی
- شناسانی و تدوین منابع خدمات راهنمایی و مشاوره شغلی طبقه بندی مشاغل
- تهیه و تنظیم برنامه‌های کاریابی و کارگماری
- آشنایی با مبانی و روش‌های برنامه ریزی خدمات و راهنمایی مشاوره شغلی
- برآینده ریزی و تدوین خدمات راهنمایی و مشاوره شغلی برای مقاطعه مختلف تحصیلی (ابتدایی، راهنمایی، متوسطه)
- برنامه ریزی برای ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره شغلی به گروهها و افراد خاص(افراد استثنایی، بازنشستگان، جوانان، زنان و...)
- برنامه ریزی برای آموزش‌های شغلی ضمن خدمت
- برنامه ریزی برای ایجاد مراکز خدمات راهنمایی و مشاوره شغلی و شیوه‌های اداره آنها
- کاربردهای کامپیوتر در مراکز خدمات راهنمایی مشاوره شغلی
- ارزیابی فعالیت‌های مراکز خدمات راهنمایی و مشاوره شغلی

منابع:

- 1: حرفه مناسب شما چیست: راهنمایی و مشاوره حرفه‌ای براساس نظریه شغل و شخصیت نوشته جان هالند. ترجمه دکتر حسینیان و دکتر ایزدی چاپ دوم انتشارات کمال تربیت ۱۳۷۶
2. Zunker *Career counseling*, 1994
3. Walsh Savickas *handbook of career counseling theory and practice*, 1994
4. Drummond + Ryan *Career counseling: A Developmental Approach*, 1995
5. D.O.T

تهیه و کاربرد آزمون‌های روانی در مشاوره شغلی

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: ۲ نظری و ۱ عملی

ساعت درس: ۶۴ ساعت

پیشنباز: کاربرد آزمون‌های هوش، استعداد، رغبت، شخصیت در مشاوره
هدف: آشناساختن دانشجویان با شیوه‌های تهیه، انتخاب، اجرا، نمره‌گذاری، و
تعبیر و تفسیر نتایج آزمون‌های استعداد و رغبت و پیشرفت تحصیلی
(شغلی) در راهنمائی و مشاوره شغلی.

سرفصل درس:

ماهیت آزمون‌های شغلی، اهداف و انواع آزمون‌های شغلی، تاریخچه آزمون‌های شغلی، طرز تهیه
آزمون‌های شغلی، پرسشنامه‌های شغلی، اجرا و نمره‌گذاری و تعبیر و تفسیر نتایج آزمون‌های
شغلی، آشنایی با آزمون‌های عمدۀ هم‌شغلی از قبیل استرانک، کودر، تست استعداد، رغبت‌سنجد، هالند و
تست‌های پیشرفت تحصیلی سازمان سنجش و ...

تذکر: در قسمت عملی درس، دانشجو باید به انتخاب اجرا و تعبیر و تفسیر چندین آزمون شغلی در
زمینه استعداد و رغبت و پیشرفت تحصیلی بپردازد از جمله رغبت‌سنجد استرانک و کودر، و آزمون
استعداد تشخیصی DAT. رغبت‌سنجد شغلی هالند و ...

منابع:

- 1 - Drumond, R. J. *Career counseling: A developmental Approach*, 1995.
- 2 - Thurstone, T.C. career Questionair.

۳- پرسشنامه رغبت‌سنجد هالند، ترجمه سیمین حسینیان

۴- انتخاب کار و شغل (رغبت‌سنجد شغلی کالج روانشناسان آمریکا)، ترجمه کرمی.

۵- دفترچه‌های آزمون‌های سازمان سنجش آموزش کشور

سminار مسائل راهنمائی و مشاوره شغلی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

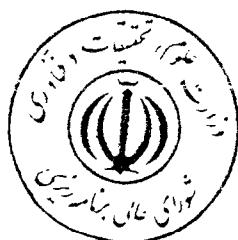
ساعات درس: ۳۲ ساعت

پیش نیاز: نظریه ها و روش های مشاوره شغلی و حرفه ای

هدف: بررسی شناخت مسائل مربوط به راهنمائی و مشاوره شغلی در ابعاد نیروی انسانی، وسایل و ابزار، برنامه ریزی، و اجراء در جامعه.

سرفصل درس:

بررسی و ساختار موسسات تربیت راهنمای و مشاور شغلی، مطالعه تطبیقی همسوئی تحصیلات با شغل در جامعه، بررسی و تحلیل منابع اطلاعات شغلی نظری نقش کامپیوتر و وسایل ارتباط جمیع و فرهنگ مشاغل در اطلاع رسانی شغلی، بررسی تحلیلی کم و کیف مراکز کارآموزی و کاریابی در کشور، بررسی تحلیلی عواملی نظری بیکاری و اشتغال کاذب و مهاجرت در اشتغال، بررسی ابزار موجود در مورد استفاده در راهنمائی و مشاوره شغلی مانند آزمونهای استعداد و رغبت شغلی و چکوینکی کاربرد آنها، بررسی تحلیلی قوانین اشتغال در جامعه، بررسی نقش عواملی نظری رضایت و موفقیت و انگیزه و سازش شغلی در اشتغال در جامعه، بررسی نقش عواملی نظری رضایت و موفقیت و انگیزه و سازش شغلی در اشتغال صحیح و مناسب، بررسی و ارائه راه های عملی برای حل مشکلات شغلی جامعه ایران.

کارورزی در راهنمائی و مشاوره شغلی

تعداد واحد: ۳

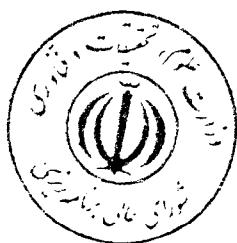
نوع واحد: عملی

زمان ارائه درس: نیمسال آخر

هدف: کسب تجربه و ورزیدگی بر بکارگیری دانش و فنون برنامه ریزی، اجرا و هدایت فعالیت‌های راهنمائی و مشاوره شغلی با مراجعان مختلف

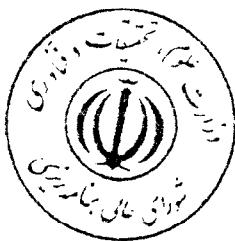
سرفصل درس: موارد کلی عبارتند از توجیه دانشجویان، آشنایی با مراکز راهنمائی و مشاوره شغلی و کارپایی (مشاهده، ارزیابی، و ارائه گزارش)، انجام راهنمائی شغلی و مشاوره شغلی بصورت فردی و گروهی.

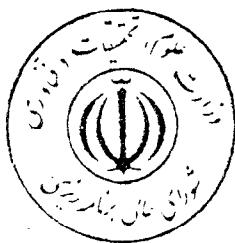
دانشجویان پس از گذراندن ۲ جلسه توجیهی توسط استاد در کلاس باید در مدارس، مراکز شغل یابی، وزارت کار، و مراکز مشاوره دانشگاه‌ها تحت نظر استاد درس به کار راهنمائی و مشاوره شغلی بصورت فردی و نیز گروهی مراجعان پردازند و درین و بعد از جلسات مشاوره‌ای از نظرات و رهنمودهای استاد درس بهره‌مند گردند. هر دانشجو باید حداقل یک جلسه راهنمائی فردی و گروهی و یک جلسه مشاوره شغلی و گروهی را ضبط نماید و نتیجه گارش را در اختیار استاد درس قرار دهد و در جلسات حضوری - آموزشی که هر دو هفته یک بار، با حضور استاد درس و دانشجویان تشکیل می‌شود فرآیند و نتایج عملکرد خود را برای گروه ارائه نماید و از بازخوردهای آنان بهره‌مند گردد.

سرفصل دروس تخصصی گرایش

مشاوره خانواده

نظریه‌ها و روش‌های مشاوره خانواده

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری + ۱ واحد عملی

پیش‌نیاز: درس «مشاوره خانواده» دوره کارشناسی

هدف: شناخت سرچشمه‌های تئوریک و نظریه‌ها و فنون مشاوره خانواده و کاربرد آنها

سرفصل درس:

کلیاتی درباره نظریه سیستمها، سیبرنتیک، نظریه اطلاعات و شناخت‌شناسی جدید، تاریخچه مشاوره خانواده، نظریه‌های مشاوره خانواده شامل خانواده درمانی ساختی، خانواده درمانی استراتژیک، خانواده درمانی اریکسونی، نظریه و درمان سیستمی خانواده، خانواده درمانی نمادین - تجربی، خانواده درمانی فونکسیونل، مشاوره رفتاری خانواده، خانواده درمانی فشرده، روش انسٹیتو تحقیقات درمانی MRI، مشاوره و درمان شبکه‌ای Contextual، رویکرد سیستمی میلان، و بالاخره فنون ویژه خانواده درمانی (مجسمه‌سازی، مهارت‌های ارتباطی، نقش بازی، تجویز، پیامهای کتابی، نادز تکلیف، و...)، روابط سه تایی، بخراشهای مرافق تکامل خانواده، خانواده در دم شکسته، مسائل اخلاقی درمان خانواده

کار عملی: کار دانشجو با خانواده به طور مستقل و یا در حضور استاد و سایر دانشجویان، و شبیه سازی جلسات مشاوره خانواده در کلاس همراه با جلسات بازخورد و بحث و تبادل نظر. ضرح کیس هایی که دانشجویان بطور فردی، با آنها کار کرده‌اند و بحث گروهی با حضور استاد درباره آنها.

منابع:

- ۱- خانواده و خانواده درمانی، تالیف سالوادور مینوچین، مقدمه و ترجمه باقر ثانی، امیرکبیر ۱۳۷۵.
- ۲- روان درمانی خانواده، تالیف جی هی لی، مقدمه دکتر باقر ثانی، امیر کبیر ۱۳۷۵.
- ۳- خانواده درمانی تصمین درمان کارآمد نوشته جان کارسون و دیگران، ترجمه دکتر شکوه نوابی نژاد. انتشارات انجمن اولیاء مریبان

4 - Ferbet, A.; Mendelsohn, M.; Napier, A. *The book of Family Therapy*. New York. Houghton Mifflin co.

مشاوره ازدواج

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری + ۱ واحد عملی

پیش‌نیاز: مشاوره خانواده دوره کارشناسی یا نظریه‌ها و روش‌های مشاوره خانواده

هدف: شناخت انواع مسائل مربوط به روابط زناشویی و تعارضات آن و شیوه‌های برخورد مشاوره‌ای و درمانی با آنها.

سرفصل درس:

تاریخچه مشاوره ازدواج، ماهیت و انگیزه‌های ازدواج، ماهیت و علل تعارضات زناشویی، نقش خانواده‌های اصلی زن و شوهر در ازدواج آنها، انواع رابطه‌ها در پیوند زناشویی: رابطه دوتایی، رابطه سه تایی، و رابطه شبکه‌ای، حریم فرد در روابط زناشویی، حریم زیر منظمه زناشویی، تعیین و شناسایی میزان و انواع تعارضات زناشویی، مراحل مختلف تعارضات زناشویی و روشهای درمانی مشاوره‌ای مربوط به هر یک از این مراحل، مشکلات درمانگر در مشاوره زناشویی، دیدگاههای نظری درباره مشاوره ازدواج (تطبیق نظریه‌های خانواده باروابط زناشویی)، مشاوره‌های ویژه زناشویی شامل درمان خشونت در روابط زناشویی، ازدواج‌های مجدد، حسادت در روابط زناشویی، مشکلات جنس در روابط زناشویی، راهنمایی و آموزش‌های قبل از ازدواج، جدایی، طلاق و مراحل و پی‌آمدهای آن، مشاوره قبیل از ازدواج، گروه درمانی زن و شوهران، مسائل اخلاقی مشاوره زناشویی.

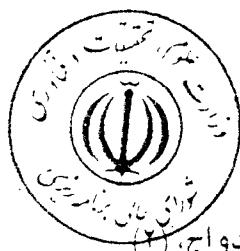
کار عملی: کار دانشجو با زن و شوهران در حضور استاد و سایر دانشجویان، شبیه سازی تعارضات زناشویی در کلاس همراه با جلسات، بازخورد و بحث و تبادل نظر. طرح کیسه‌ای کار عملی دانشجویان در کلاس و بحث گروهی در جهت تشخیص درمان مشکلات زناشویی.

منابع:

۱ - مشاوره و درمان ازدواج، تالیف باقر ثنانی، انتشارات بعثت ۱۳۷۹.

2 - *Clinical Handbook of Marital therapy*, by N.S. Jacobson
A.S. Gurman, NY: Guilford press, 1986.

سنچش و ارزیابی در مشاوره خانواده و ازدواج

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری + ۱ واحد عملی

پیش‌نیاز: مشاوره خانواده دوره کارشناسی و آزمونهای ۱ و ۲.

هدف: شناخت انواع و نحوه کاربرد ابزارهای سنجش خانواده و ازدواج، (۲)

آماده سازی و اعتباریابی ابزارهای سنجش خانواده و ازدواج.

سرفصل درس: بخش یک

توصیف ابزارهای سنجش خانواده شامل دو موضوع (۱) سنجش خانواده و ازدواج به منظور تشخیص و درمان، (۲) سنجش به منظور پژوهش در خانواده و ازدواج. معرفی ابزارهای متعدد سنجش خانواده بر اساس طبقات سه کانه (الف) نوع، (ب) محتوا، (ج) آماج ابزار:

الف. نوع ابزارها: شامل آزمونهای نوشتاری مانند پرسشنامه‌ها و مقیاس‌های درجه بندی، روش‌های مشاهده‌ای، مصاحبه‌ها، نقاشی‌های محدودکان، شجره نگار.

ب. محتوا ابزارها مربوط به (۱) والدین، (۲) روابط زناشویی، (۳) تعامل خانواده، (۴) نقشه‌ها، (۵) عشق، (۶) قدرت، (۷) ارتباط، (۸) کارآیی خانواده، (۹) ارزش‌های خانواده، (۱۰) ملاقات و مtarke، (۱۱) شبکه خویشاوندی، (۱۲) روابط ولی - فرزندی، (۱۳) FAD

ج. آماج ابزارها: شامل بررسی منظومه‌ها و زیر منظومه‌های خانواده. مانند خانواده هسته‌ای، زیر منظومه‌های ولی - فرزندی، روابط زن و شوهر، خانواده گستردگی، روابط متقابل فرزندان، رابطه با برون خانواده.

معرفی مهمترین و کاربردی‌ترین ابزارهای سنجش خانواده و ازدواج از جمله مدل مک مستر، مدل فرایند، مدل ساختاری، طرحواره سه محوری، مدل چند وجهی، مدل بیورز

Enrich, Faces, circumplex Model, Beavers

کار عملی (بخش ۲):

فعال کردن دانشجویان در این زمینه‌ها: (۱) تهیه و ساخت یک آزمون، پرسشنامه یا مقیاس، (۲) ترجمه یکی از ابزارهای شناخته شده خانواده، (۳) جمع آوری تحقیقات انجام شده و ابزارهای بکار گرفته شده در ایران و کم و کیف آنها از نظر اعتبار و روایی و غیره، (۴) اجرای آزمون روی نمونه‌های واقعی و تحلیل نتایج و تهیه گزارش آن.

منابع:

۱ - DSM - IV → بخش روابط و اختلالات خانواده

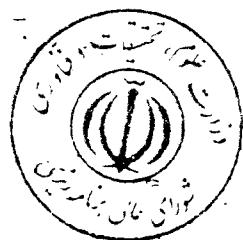
۲. معیارهای سنجش خانواده ازدواج. تألیف دکتر باقر ثناشی ذاکر. تهران: انتشارات بعثت. ۱۳۷۹

2 - Roman, M. d Bauman G. Interaction Testing: A progress Report on
The development of a Technique for the Assessment of Family
Interaction and Decision Making. NIMH Grant progress Report, 1986
E.E.Filsinger + R.A Cewis. (1981).

3 - Assessing marriage. Beverly Hills. CA: sage.

4 - D.H.Olsen. et.al. (1985) family inventories.

St.Paul. MN: Department of family social sciences, of Minnesota.

سminar مسائل خانواده و ازدواج

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

زمان ارائه درس : نیمسال آخر

هدف : شناخت مسائل مربوط به مشاوره خانواده و ازدواج در ابعاد نیروی انسانی، وسائل و ابزارها، برنامه ریزی و اجراء در جامعه

سرفصل درس:

بررسی ساختار موسسات تربیت مشاور خانواده و ازدواج از نظر هیأت علمی و محتوای نظری و اجرایی آن. بررسی برنامه‌های پیشگیری و آموزش خانواده در موسسات مختلف، بررسی و تحلیل انواع مشکلات مربوط به خانواده‌ها و زن و شوهران. بررسی مشکلات و چگونگی عرضه خدمات مشاوره خانواده و ازدواج. بررسی مقایسه‌ای روشهای مشاوره خانواده با توجه به خانواده‌های ایرانی، بررسی وضع ابزارهای مربوط به سنجش خانواده و ازدواج. بررسی مشکلات خانواده‌های دارای مشکلات ویژه. بررسی تحقیقات انجام شده در زمینه مشاوره خانواده، ازدواج، طلاق و سایر زمینه‌های مربوطه. بررسی کم و کیف رعایت مسائل اخلاق حرفه‌ای در مشاوره خانواده و ازدواج. بررسی و نحوه رسیدگی به اختلافات خانوادگی و درخواستهای طلاق زوجین در محاکم قضایی.

* یادآوری

الف - در چهار هفته اول استاد درس رئوس مربوط به عنوانین مذکور در شرح درس را در کلاس طرح و بحث می‌کند.

ب - دانشجویان با تنظر استاد درباره یکی از موضوعات فوق یا زمینه‌های مربوط به آنها بررسی نموده و نتایج را در کلاس با سایر دانشجویان و استاد به بحث و گفتگو می‌گذارد و پس از ارائه کار خود آنرا تدوین و تنظیم نموده و برای ارزیابی تحويل استاد می‌دهد.

نام درس: کارورزی در مشاوره خانواده و ازدواج

تعداد واحد: ۳

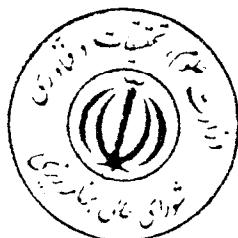
نوع واحد: عملی

زمان ارائه درس: نیمسال آخر تحصیلی

هدف: کسب تجربه و ورزیدگی در بکارگیری نظریه‌ها و فنون و مهارت‌های مشاوره خانواده و ازدواج و حل مشکلات مراجعان.

سرفصل درس:

دانشجویان بعد از شرکت در ۲ جلسه توجیهی، در مراکز مشاوره و بهداشت روانی، و... خصوصاً در مراکز مشاوره خانواده ازدواج و دارای اتفاقهای مجهز به آینه، یکطرفه به کار منظم هفتگی یا خانواده می‌پردازند. دانشجویان ابتدا به مشاهده و آشنازی خود با ساختار مرکز و سایر همکاران و طرز کار آنها پردازد. انواع مشاوره‌هایی که دانشجویان آنها می‌پردازند عبارتند از مشاوره‌های قبل از ازدواج، مشاوره ازدواج، مشاوره خانواده، مشاوره طلاق، محل کارورزی بهتر است در یک مرکز مشاوره وابسته به دانشگاه که مراغعان خارج از دانشگاه می‌پذیرند باشد تا امکان حضور دائمی کلی دانشجویان و استاد راهنمایی در مرکز وجود داشته باشد، در حین و بعد از جلسات مشاوره از نظرات استاد و دانشجویان به صورت کنفرانس مورد (کیس) بهره‌مند شوند. در غیر این صورت ۲ هفته یکبار جلسات گزارش فعالیتهای مشاوره‌ای تشکیل خواهد شد. دانشجو باید حداقل با ۴ مورد (کیس) کار کند. دو مورد کار کامل مشاوره خانواده و دو مورد مشاوره ازدواج و طرح نتایج آنها در جلسات فوق عنوان کند. دانشجو باید لااقل دو جلسه از جلسات (یک جلسه مشاوره خانواده و یک جلسه مشاوره ازدواج)، را ضبط (ترجیحاً تصویری) نموده و به استناد (همراه با گزارش کتبی فعالیتها) و حتی الامکان در جلسات فوق مطرح شود و کلیه دانشجویان از بازخوردهای جمع بهره‌مند شوند.

سرفصل دروس تخصصی گرایش

مشاوره توافقخواهی

مشاوره بحران

نوع واحد: ۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی

پیشنباز: نظریه‌های پیشرفتۀ مشاوره و روان درمانی

هدف: آشنایی دانشجویان با روشها، فنون و مهارت‌های مشاوره بحران و
یادگیری بکار بردن آنها در هنگام مداخله در بحران

سرفصل درس:

تعریف بحران - انواع بحران:

الف) بحران‌های رشدی (انتقالهای خانوادگی و بحران، بحران‌های میانسالی

ب) بحران‌های موقعیتی (مرگ ناگهانی، جنک، زلزله، سیل، بیکاری، ورشکستگی، اعتیاده طلاق) -

ashxas ياري دهنده در بحران (مدکاران اجتماعی، روانشناسان، روحانیون، نیروی انتظامی)

قضات و وکلا، پرستاران و سایر متخصصین بهداشتی، مشاوران،) - تاریخچه مداخله در موقع

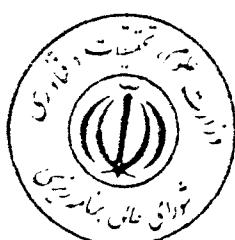
بحرانی، راهبردهای مداخله در بحران (مداخله اولیه، مداخله ثانوی، بحران درمانی چند وجهی)

موقعیت‌های مداخله در بحران (مداخله در اتفاقهای اورژانس بیمارستان، مداخله در بحران

در مدارس، مداخله در بحران در محل کار)

منابع

- 1) Karl' A.Slaiceu crisis intervention: A Hand book for practice and research second edition 1996 allyn Bacon.

مشاوره با معلولان جسمانی و روانی

تعداد واحد: ۳

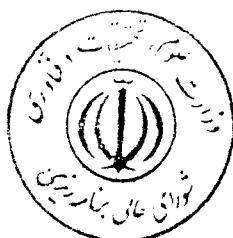
نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۱ واحد عملی
پیشنياز: روان‌شناسی و آموزش افراد استثنایی

سرفصل درس:

تعریف معلولیت، انواع معلولیت‌ها، آشنایی با ویژگی‌های نسبتی، شناختی، عاطفی و اجتماعی افراد معلول، تکرش متقابل خانواده و افراد معلول، روشهای پیشکشی از معلولیت، تاریخچه مشاوده با معلولین، روشهای مشاوره انفرادی و گروهی با معلولین جسمی (نابینایان، ناشنوایان، حرکتی و...) روانی (عقب ماندگان ذهنی، افراد دارای اختلالات روانی) اجتماعی (جامع سنتیزها، ناسازگاران، منحرفان اجتماعی (سارقین، قاتلین، قاچاقچی‌ها، روسپی‌ها) - مشاوره خانواده با خانواده‌های معلولان.

متابع:

۱- مشاوره و مصاحبه با افراد استثنایی، دکتر غلامعلی افروز

توانبخشی شغلی معلولان

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با اهداف و روش‌های توانبخشی شغلی گروه‌های مختلف معلولین.

سرفصل درس:

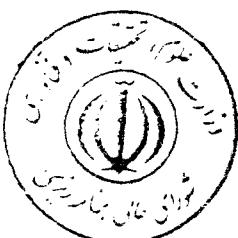
تعاریف و مفاهیم معلولیت مرتبط با اشتغال، تعاریف توانبخشی شغلی از دیدگاه‌های WHO, ILO و سازمان بهزیستی، تاریخچه توانبخشی شغلی در ایران و جهان، اهداف توانبخشی شغلی، اهمیت اشتغال و ضرورت توانبخشی شغلی معلولی، اصول توانبخشی شغلی معلولین، راهنمایی و مشاوره در توانبخشی شغلی معلولین، رده بندی توانبخشی شغلی مشاوره و روان درمانی برای معلولین و خانواده آنها، فرایند ارزیابی پیش شغلی، مشکلات اشتغال معلولین، روش‌های ایجاد و کنترل فرصت‌های اشتغال معلولین (خود اشتغالی، شرکت‌های تعاونی) مشکلات اشتغال معلولین، ارگونومی، بهداشت کار در رابطه با معلولین.

منابع:

۱- راهنمایی و مشاوره شغلی و نظریه‌های مربوط به آن، دکتر عبدالله شفیع آبادی.

۲- توانبخشی حرفه‌ای حمید رضا اسماعیلی.

۳- روش‌های توانبخشی. حرفه‌ای معنولین علی اسلامی نسبت

مشاوره با معتادان

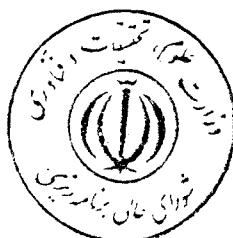
تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی

پیشنباز: روان شناختی شخصیت + نظریه های مشاوره و روان درمانی
هدف: ایجاد فرستنی برای دانشجویان به منظور پی بردن به نشانه های رفتاری اعتیاد، آثار اعتیاد بر شخصیت و عملکرد فرد و روشها و فنون کمک به افراد معتاد.

سرفصل درس:

تعريف اعتیاد (تعريف قانونی، تعريف پزشکی، تعريف روان شناختی) - آثار اعتیاد (خانوادگی، اقتصادی، شغلی، قانونی) - معرفی انواع مواد مخدر (تریاک، الكل، ماری جوانا، آرام بخش، کوکائین، هروئین، توهمند زاما) - علل اعتیاد - تشخیص و ارزیابی اعتیاد (علائم بدنی، رفتاری، عاطفی، اجتماعی) - ابزار جاسازی و تشخیص (سباهه استفاده از الكل DSMIV، فهرست ۲۰ سوالی) - روشها و فنون مشاوره اعتیاد (بررسی مدل مشاوره عملی - فنون خاص: توجه به همدلی، مواجهه، بازسازی شناختی، فراردادهای رفتاری - آموزش آرامش بخشی بدنی - روانی، آموزش ابزار وجود، انژجار درمانی) - استفاده از روشیای مشاوره گروهی (گروههای NA) - آموزش به خانواده معتادان و خانواده درمانی اعتیاد

مشاوره سالمندان

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی

پیش‌نیاز: رشد ۲ + شخصیت

هدف: آشنایی دانشجویان با ویژگی‌های سالمندان و تغییر زندگی سالمندی و شناخت مشکلات و مسائل آن و نحوه کمک به آنان

سرفصل درس:

مبانی روان‌شناسی سالمندی - آثار بیولوژیکی و فیزیولوژیکی رفتار سالمندان - فرایند روانی اجتماعی سالمندی جایگاه سالمندان در فرهنگ‌ها و دیدگاه‌های اعتقادی و جوامع مختلف - مشکلات جسمانی، روانی و اجتماعی سالمندان - اهمیت و ضرورت مشاوره با سالمندان روش‌ها و رویکردهای مشاوره و روان‌درمانی سالمندان (ارتباط مجدد با اجتماع، کار، ورزش، تفریحات سالم، زندگی گروهی یا شبانه روزی‌ها

(استفاده محدود از مهارت‌های تخصصی) - مبانی درمانی با سالمندان - مشاوره‌های گروهی با سالمندان

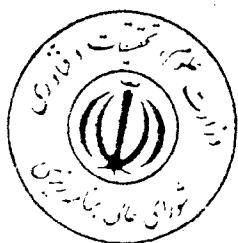
• دانشجو موظف است برای واحد عملی حداقل سه مورد مشاوره سالمندی انجام داده و پس از گزارش آن به کلاس آنرا به صورت نوشته به استاد تحويل دهد.

منابع:

1 - Birren, J.E. and others 1990, Psychology of Aging, Academic Press Inc. N.2.

۲ - روان‌شناسی سالمندی ترجمه حمزه گنجی و ??

۳ - علی‌اکبر شعاعی نژاد روان‌شناسی رشد بزرگسالان، چاپ اول، ناشر دنیای پژوهش ۱۳۷۵ تهران

خانواده و توانبخشی

تعداد واحد: ۲

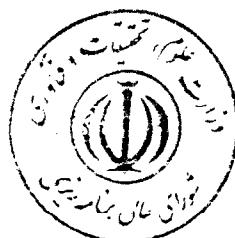
نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: آسیب‌شناسی اجتماعی + مشاوره خانواده

هدف: آشنایی دانشجویان با خانواده معلولین و آثار معلولیت بر نظام
خانواده و کسب مهارت و روش‌های مشاوره با خانواده‌های معلولان.

سرفصل درس:

کلیاتی درباره سیستم‌ها خصوصاً خانواده و رابطه آن با معلولیت، اثرات معلولیت بر سیستم
خانواده، وابستگی متقابل خانواده و معلول (جسمی، ذهنی، اجتماعی)، نقش خانواده در بروز و
تشدید معلولیت‌ها، ارائه مسائل ازدواج و روابط زناشویی معلولین رابطه معلولین با فرزندان،
آموزش و ارائه خدمات پیشگیرانه به خانواده معلولین، شیوه‌ها و روش‌های کمک به خانواده برای
سازگاری با وضعیت ناشی از وجود معلول، کمک به خانواده معلولین در شناسایی و برهه منذی از
منابع و نهادهای یاری دهنده جامعه، تیربخشی عاطفی و روانی به اعضای خانواده معلول،
روش‌های مشاوره و روان درمانی خانواده معلولین (تجهیز شبکه مهایی، درمان مثبت سازی‌ها ر
سپر بلا سازی‌ها) بازسازی شناختی، رفتاری، ارتباط)

کارورزی در مشاوره توانبخشی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: عملی

تعداد ساعت: ۶۴ ساعت

زمان ارائه درس: نیمسال آخر

هدف: کسب تجربه و ورزیدگی در بکارگیری روشها، فنون و مهارت‌های مشاوره توانبخشی در کمک به حل مشکلات مراجعان نیازمند به مشاوره توانبخشی در موقعیت‌های گوناگون

سرفصل درس:

دانشجویان بعد از شرکت در دو جلسه توجیهی درباره چکوئی انجام فعالیت‌های کارورزی با هماهنگی با استاد در مراکز و سازمانهایی که به ارائه خدمات مشاوره توانبخشی میپردازند، (مانند مؤسسات بازپروری وابسته به سازمان بهزیستی، زندانها، مراکز بازپروری خصوصی، سرای سالمدان) حضور یافته بخشی از ساعت کارورزی (۲۰ ساعت) را به مشاهده نحوه مشاوره توانبخشی که توسط مشاوران مجبوب انجام می‌شود میپردازند. بخشی دیگر از ساعت کارورزی حدود ۲۰ ساعت در انجام مشاوره‌های توانبخشی با سرپرست خود هنکاری می‌نمایند و در بخش پایانی حدود ۲۲ ساعت به طور مستقل و تحت نظر سرپرست خود به مشاوره‌های توانبخشی اقدام می‌کنند و حداقل ۳ مورد مشاور (یک مورد مشاوره با معلولان جسمی روانی، یک مورد مشاوره با معتادان، یک مورد مشاوره با افراد دچار بحران، یک مورد مشاوره با یک سالمدان) را انجام می‌دهند و دو مورد آنرا ضبط (ترجیحاً تصویری) نموده و با حضور استاد و سایر دانشجویان در کلاس‌های حضوری که حداقل هر دو هفته یک‌بار به مدت ۲ ساعت تشکیل خواهد شد مورد بحث و بررسی و انتقاد و ارزیابی قرار میدهند و از نظرات استاد خود و سایر دانشجویان بهره‌مند می‌گردند.